

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. V. Vtrùm ad meritum requiratur status viæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO QUINTA.

Vtrum ad meritum requiratur status via.

I. Meritum, connaturaliter loquendo requiritur statum via.

PRIMA Conclusio: ad meritum, connaturaliter saltem, requiritur status via. Ratio est, quia connaturale est creaturae rationali, ut aliquando constituitur in termino tanquam in centro, unde sicut rebus aliis, quando sunt in termino seu centro non debetur motus physicus, sed quies, ita nec naturae rationali debetur motus moralis, seu intentionalis. Quare Scriptura ubique insinuat, post hanc vitam nullum esse meritum: sic Joan. 9. v. 4. dicit Christus: Venit nox, quando nemo potest operari: item ad Galatas 6. v. 10. Dum tempus habemus, operemur bonum, & alia huiusmodi, ex quibus aperte sequitur, non nisi in hac vita meritum reperiri.

II. Status tamen via non est ad meritum essentialiter requisitus.

Secunda Conclusio: status tamen viae non est de essentiali conceptu meriti. Unde existimo posse Sanctos in Caelo divinitus, vel sibi vel aliis mereri, si Deus ipsis adhuc gloriae augmentum tanquam praemium proponeret: ita Suarez lib. 12. de gratia, cap. 15. Tannerus hic, d. 6. q. 6. dub. 2. num. 43. & alii ex recentioribus: quam etiam conclusionem in materia de Incarnatione late probavi.

III. In actu meritorio duo repeririuntur, dignitas & exigentia.

Ad probationem notandum, duo in actibus meritorii reperiri, dignitatem scilicet quandam seu praestantiam, & exigentiam: hoc secundum, ut in prima conclusione diximus, cessat, cum ubi natura rationalis est in termino, nec ulteriorem motum ad alium terminum, nec in eodem exigat, & in hoc ut dixi, imitatur res alias, nec ratione nec etiam vita praeditas, quae quantumvis habeant sphaeram divisibilem, ut in sphaera ignis exempli gratia contingit, adhuc si ad unam illius partem pertigerit ignis, non petit ascendere ulterius, sed in quavis parte sphaerae quiescit: sic ubi semel natura rationalis in gradu etiam minimo gloriae tanquam in infima parte suae sphaerae constituta est, sibi connaturaliter quiescit, nec ad altiorem gradum gloriae ascensum postulat.

Post hanc vitam in opere bono manet alius dignitas, cessat exigentia.

Primum verò, dignitas scilicet & praestantia actuum etiamnum manet, utpote iisdem intrinseca, & ipsa eorum entitas: unde actus aliquis charitatis erga proximum in Patria liberè elicitus, actus etiam submissionis erga Deum, & similes non sunt minus praestantes quam earundem virtutum actus elicitus in via: imò verisimiliter sunt praestantiores. Quidni ergo, cum ad meritum universim non requiratur naturalis exigentia praemii in rebus, ut ostendimus sectione tertia, quidni inquam poterit Deus huiusmodi operibus proponere gradum aliquem novum gloriae, quod si faceret, sanè nulla ratio est cur non aequè illum mereatur de condigno, ac quando in humanis carmen vel orationem componentibus praemium proponitur, quod, qui optime hoc munus praestat, verè meretur; cum tamen illud non fuisset meritum, nisi gratis praemium fuisset propositum. Quare etiam Vasquez hic, d. 216. cap. 4. & Maratus d. 14. sect. 1. licet nobis in hoc contrariè, fatentur nihilominus posse beatos sibi aliquid mereri spectans ad beatitudinem accidentalem: imò dum pro nobis jam in Caelo orant, videntur nobis id quod impetrant mereri saltem de congruo. Plura hac de re sectione 12. num. 8. & nono.

Si Deus Sacerdotibus in caelo novum gradum gloriae proponeret, non est cur eum mereri non possent.

Quaes: quando censenda sit finiri via? Respondetur: quando profertur vel saltem proferri debuit sententia finalis, quod in hominibus plerumque in fine praesentis vitae contingit. Unde Sancti in Caelo, animae in Purgatorio, illi etiam qui moriuntur, ad vitam tamen mortalem paulò post resuscitati, non sunt in statu merendi, dum anima est à corpore separata. Enoch etiam & Elias, quavis mortui adhuc non sint, imò tempore Antichristi iterum in mundum reversuri, & gratiam per merita sint aucturi, jam tamen nihil merentur, cum non vivant vità terrestri, vel humano & mortali modo: unde tunc connaturaliter pronuntiari debebat sententia finalis, quando ex hominum conversatione rapiebantur.

V. Quando censendus sit finiri status via.

Enoch etiam & Elias, quavis mortui, necesse est, non tamen sint in statu merendi.

Ratio verò ulterior, quare status viae connaturaliter requiratur ad merendum, esse videtur, tum quia hic est proprius locus certaminis: tum etiam quia quando quis est extra hunc locum, mutatur notabiliter modus operandi, ratione summae securitatis, quae per se loquendo non solet concedi viatoribus: tum denique quia tunc connaturaliter constituitur quis in termino. Fufius hæc quaestio tractabitur in materia de Incarnatione, dum de merito Christi.

VI. Alia ratio cur status viae connaturaliter requiratur ad merendum.

SECTIO SEXTA.

Vtrum ad meritum requiratur status gratiae.

DICENDUM cum communi Theologorum sententia, statum gratiae requiri ad meritum de condigno, saltem perfecto. Ratio est: quia ad huiusmodi meritum requiritur proportio quadam, & aequalitas, quae in actibus non dignificatis à gratia non reperitur respectu gratiae & gloriae, cum hæc praemia sint in tam alto ordine constituta. Unde in Bulla Gregorii XIII. damnata est propositio Baii 13. quae sic habet: Pelagii sententia est, opus bonum citra gratiam adoptionis factum, non est regni caelestis meritorium: & 18. ubi ait, sentire cum Pelagio, qui dicunt, esse necessarium ad rationem meriti, ut homo per gratiam adoptionis sublimetur ad statum Deificum.

I. Ad meritum de condigno perfectum requiritur status gratiae.

Baii propositio 13. & 18. damnata.

Dicendum secundò, gratiam nihilominus per actum aliquem partam, eundem actum non dignificare, tum quia sequeretur quovis instanti intuitum augmentum gratiae ut consideranti patebit: tum quia lumine naturae constare videtur non posse dignificari actum à praemio, intuitu illius dato, sed meritum actus penes illam solummodò dignitatem spectari debere, quam actus & persona habet independenter à suo opere vel praemio, ut semper in humanis constat, estque aptissimum exemplum in rege aliquo, qui praemia militibus decerneret uniuersulque dignitati accomodata, v.g. ut qui primum ducem hostilis exercitus occideret, si esset plebeius fieret nobilis, si nobilis comes, si comes unus ex magnatibus, &c. Petrus gregarius miles ducem illum occidit, non propterea statim eadem operà fit unus ex magnatibus, sed tantum nobilis, ergo iuxta communem omnium conceptum dignitas personae, in posteriori signo alicujus instantis acquisita, non meretur novum praemium: Alioqui Petrus in hoc casu, ipso facto fieret unus ex magnatibus. Idem ergo suo modo dicendum est de gratia, quae in praemium alicujus operis confertur.

II. Gratia per actum aliquem partam, actum illum non dignificat.

Res hac declaratur exemplo gregarii militis ducem contrarii exercitus occidentis.

Hinc